

דברים טובים יקרו

כְּשֶׁהִלְכָה הַיְרָקָה שֶׁל הָאֵבִיב
תַּטְפֵּס אֶל הַגְּבֻעוֹת
שֶׁבָהֶן הָיוּ לָנוּ חַוּוֹת
אֵלּוּ הָיָה לָנוּ הַכֶּסֶף.

בְּקָרוֹב נוֹשֵׂיט אֶת
יְדֵינוּ אֶל הַשֶּׁלֶחַן
כְּמוֹ דְמִיּוֹת בְּצִיּוֹר שֶׁל סִזְאֵן,
וְנִתֵּן לְאוֹר לְזֶרֶם.

חֲכוּ עוֹד קֶצֶת
תָּנוּ לְשִׁגְיָאוֹת חֲדָשׁוֹת
לְבַטֵּל אֶת הַטְּעִיּוֹת שֶׁעָשִׂינוּ.
זוֹהֵי הַדְרֵךְ הַנְּכוֹנָה בְּשִׁבְלֵנוּ:
הַשִּׁגְיָאוֹת שֶׁלָּנוּ יִרְקְרוּ.

זֶה יְקָרָה בְּקָרוֹב;
דְּבָרִים טוֹבִים יִקְרוּ.

לישון ביער

חֲשַׁבְתִּי שֶׁהָאֲדָמָה זּוֹכֶרֶת אוֹתִי,
הִיא לְקַחָה אוֹתִי בַּחֲזֹרָה בְּעֲדֵינֹת רֶבֶה,
מְסַדֶּרֶת אֶת הַחֲצָאִיּוֹת הָאֶפְלוֹת שֶׁלָּהּ, אֶת הַכִּיִּסִּים
הַמְּלֵאִים חֲזוֹזוֹת וְזֶרְעִים.
יִשְׁנֵתִי כְּפִי שֶׁלֹּא יִשְׁנֵתִי לְפָנַי כֵּן, אֲבָן עַל מִטַּת נְהָר,
דְּבָר לֹא נֶצֶב בֵּינִי לְבֵין הָאֵשׁ הַקְּבֵנָה שֶׁל הַכּוֹכְבִּים,
פָּרֵט לְמַחְשָׁבוֹתַי וְהֵן הַצִּיּוֹפוֹ אוֹר כְּמוֹ עֲשִׂים
בֵּין הַעֲנָפִים שֶׁל הַעֲצִים הַמְּשֻׁלָּמִים.
כָּל הַלַּיְלָה שֶׁמַּעֲתִי אֶת הַמַּמְלָכוֹת הַקְּטָנוֹת
נוֹשְׁמוֹת סְבִיבִי, אֶת הַחֲרָקִים
וְאֶת הַצְּפוּרִים שֶׁעָשׂוּ אֶת מְלֶאכֶתָם בְּאֶפְלָה.
כָּל הַלַּיְלָה פָּרַחְתִּי וְנִפְלַתִּי, כְּמוֹ בַּחֲרָף,
מִתְמוֹדְדֶת עִם אֲבָדְנוֹ שֶׁל הַזֹּהַר. בְּבִקְרָה
נַעֲלַמְתִּי לְפָחוֹת תְּרִיסָר פְּעָמִים
אֶל דְּבָר טוֹב יוֹתֵר.

מרי ג'יין אוליבר (1935-2019) - משוררת אמריקאית;
זוכת פרס פוליצר.

ויליאם סטאפורד (1914-1993) - משורר אמריקאי ופציפיסט.

תרגום מאנגלית: איתמר זהר

אדף דרך השירה שלה; או תפיסת ספרותו של אהרון אפלפלד כספרות פוסט-אפוקליפטית ולא ספרות פוסט-טראומטית, מה שנותן לה הקשר אחר ומגלה בה היבטים חדשים. אלו הבחנות דקות לפעמים, אך מפעימות בבהירותן, בחדשנות הקריאה שהן מציעות, ובהרחבה התמידית של נקודות ההתייחסות והמפגש בין עולמות ידע וטקסטים שונים.

כִּיף לִקְרוֹא יִצִּירוֹת סִפְרוֹת מִבְּעַד לַעֲיִנָּיו שֶׁל קוֹרָא מִסוּר כְּמוֹ אֲדָף. הַתְּחוּשָׁה הַנִּיכֶרֶת בְּכָל אַחַת מֵהַמְּסוֹת, הִיא הַנְּחִיצוֹת וְהַחֲיוּנִיּוֹת שֶׁלָּהֶן עִבּוּרוֹ. "מֵאֲמָצִי הַמִּילוּט" מֵהַבִּיּוֹגְרַפִּיָּה שֶׁאֲדָף מִזֶּהָה אֶצֶל הַכּוֹתְבִים הָאֵלּוּ הֵם לֹא מֵטֵאֶפּוֹרָה אוֹ תִיאוֹר מְלִיצִי. הֵם נִתְכַּיִם מִמְּשִׂיִּים שִׁישׁ לְלִמּוּד אוֹתָם וְלִהְבִּין אוֹתָם וּשְׂמוֹרָגֶשׁ שֶׁנַּעֲשָׂה בָּהֶם שִׁימוּשׁ. יֵשׁ כֵּאֵן מִפֶּה תִּתְקַרְקַעִית שֶׁל הַסִּפְרוֹת הַיִּשְׂרָאֵלִית, וְבָה מְסוּמָנוֹת נְקוּדוֹת מִרְכּוּזִיּוֹת שְׂכֵרָאִי לְעִבּוֹר בָּהֶן. וַיֵּשׁ לְצִיּוּן: נְקוּדוֹת מִרְכּוּזִיּוֹת עִבּוֹר שֶׁמַּעוֹן אֲדָף. כִּי בָּה בַעַת שְׁזָהוּ סִפֵּר שֶׁעוֹסֵק בַּסִּפְרוֹת יִשְׂרָאֵלִית בַּת זְמַנָּנוּ, הוּא עוֹסֵק בְּסוּפֵר בֶּן זְמַנָּנוּ, וּבִיסוּדוֹת וּבַתְּבוּנוֹת הַעוֹמְדִים לְשִׁימוּשׁוֹ. הַסִּפֵּר אֵינוּ

מתיימר להיות מחקר ספרותי אובייקטיבי ונטול פניות. אך הדבר אינו ממעיט מכך שהמסות האלו מציעות קריאה ספרותית מעמיקה ומבריקה גם כאשר הגבולות מטושטשים. ועל כך מצהיר אדף כבר בתחילה: "ההפרדה בין אני-מבקר, אני-חווה, אני-כותב, היא דבר כחש מהבחינה האתית, שהרי אינה יותר מהצפנת ההעדפות הפרטיות בכסות של טיעון. גם מהבחינה הקוגניטיבית או המנטלית ההפרדה מזויפת. העצמי שלי מפולש, ההתבוננות בסביבה אינה קרועה מההתנסות בה, והעצמי הוא פרי של יחסי גומלין בין היותו מושא לעיון ודרש ובין היותו הרשות המעיינת והדרושת" (עמ' 10). גם ההפרדה בין אני לבין אחר מטושטשת כאן, כמו בשמו של הספר, שבו אין חציצה בין ה"אני" וה"אחרים"; לא מדובר ב"אני ואחרים" או "אני כמו אחרים". מלבד הרווח הדק, רק מעט אוויר, בין השניים.

אני אחרים הוא ספר נחוץ לקוראים כאן ולכותבים כאן, לכל מי שעומד שוב ושוב בפתח יער, מול עצים, וזקוק למפה אחרת. ♦